

Ihana ilmasto~ elämä

*Ilmastoystävällinen maailma on niin ihana, että haluamme
sen tänne ja heti. Kohta niin tekevät kaikki. Ellet usko, muista,
että vielä viisitoista vuotta sitten toimistoissa tupakoitiin.
Otimme selvää, mikä ilmastonmuutoksen torjumisessa on oleellista.
Selvisi, että moni tekee ilmastotekoja ihan vahingossa.*

TEKSTI PÄIVI ALA-RISKU

KUVAT TEEMU KUUSIMURTO JA HAASTATELTUIJEN ALBUMIT

Tulevaisuus on tässä

Ilmastonmuutosta työkseen ratkova **Tuuli Kaskinen** asuu kommuunissa Helsingissä. Hän on aina pitänyt pyöräilystä ja kaupunkiasumisesta. Ilmastonmuutoksen takia hän on vähentänyt rakastamansa juuston syömistä.

Helmikuussa Kaskisen työpaikka Demos Helsinki järjesti työloman, jolloin työntekijät matkustivat junalla Italiaan, tekivät töitä junissa, tapasivat kollegoita muista maista ja nauttivat samalla lomailusta.

"Ilmastoystävällinen elämä kannattaa aloittaa iloitsemalla siitä, mitä tekee oikein jo nyt. Vain harvan kaikki valinnat ovat pielessä. Muutenkaan en usko kieltolistoihin. Pikemminkin pitäisi miettiä, mistä ilmastoystävällisestä asiasta pitää, ja tehdä enemmän sitä."

ASU KAUPAN KULMILLA

JOS MUISTAT TÄSTÄ JUTUSTA vain yhden asian, muista tämä: Kun ostat asuntoa, teet elämäsi suurimman, tärkeimmän ja vaikuttavimman ilmastoteon. Muutatko isoon omakotitaloon kauas töistä ja ruokakaupasta vai vähän pienempään kerrostaloasuntoon palveluiden ääreen?

"Asuminen aiheuttaa noin kolmanneksen päästöistä. Jos siinä tekee virhepäätöksen, saa kierrättää aika paljon ostoskassoja, että pääsee tasoihin", sanoo ilmastoystävällistä elämää kehittävän Peloton-projektin vetäjä **Tuuli Kaskinen** ajatushautomo Demos Helsingistä.

Ja mitä isompi koti, sitä enemmän sen lämmittäminen ja valaisu maksavat. Kaskisen mielestä 25 neliötä per nenä olisi hyvä tavoite. Hän itse asuu kuuden aikuisen 140 neliömetrin kommuunissa Helsingin keskustassa.

Mutta entäs jos vihaa kerrostaloja ja kaupunkia?

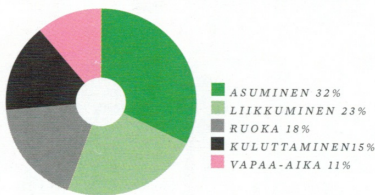
Silloinkin sijainti on tärkein päätös. Sitä ei voi muuttaa jälkikäteen.

"Että voisi rakentaa elämänpiirinsä niin, että edes kauppaan ja harrastuksiin pääsisi kävellen tai pyörällä."

Toinen tärkeä valinta on lämmitystapa. Suora sähkölämmitys on typerintä, maalämpö, kauko- tai puulämmitys järkevintä.

Ja onneksi vanhaa asuntoa voi remontoida. Ikkunoiden vaihto säästää energiaa keskimäärin 10–15 prosenttia, ilmalämpöpumppu 25 ja sähkölämmityksen vaihtaminen maalämpöön 50–60 prosenttia.

Tästä päästösi tulevat

Kaavioon on laskettu keskiarvosuomalaisen yksityiset hiilidioksidipäästöt, ei siis esimerkiksi työn takia tehtäviä lentoja.

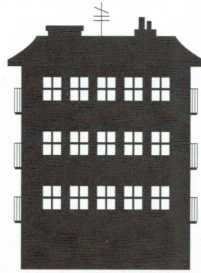
LÄHDE: DEMOS HELSINKI/ENVIMAT, WWW.YMPARISTO.FI/SYKE/ENVIMAT.

ILMASTOTEKIJÄ

Mainostoimiston hallituksen puheenjohtaja Jukka Kurtti:

"Ennen meillä oli 300 neliön omakotitalo, kaksi isoa autoa ja 700 kilometrin matka kesämökille. Nyt meillä on 150 neliön kerrostaloasunto, pyörämatka töihin ja reililiput kesälomaksi. Muutokseen ajoivat ympäristösyöt ja kyllästyminen vanhaan. Vaimoni sanoin valitsimme uuden elämän. Koen joka päivä jotain uutta: esimerkiksi ruumaksi haukuttu Merihaka yllätti kauneudellaan, kun kiersin sen rannan pyörätieltä kautta."

Pieni vs. iso koti

Hiilidioksidipäästöt vuodessa, kun asunnossa asuu kolme henkilöä

80-neliöinen kaukolämpömitetty kerrostaloasunto: 3 960 kg/hlö
150-neliöinen omakotitalo suoralla sähkölämmityksellä: 9 000 kg/hlö

LÄHDE: HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUS: ILMASTORESEPTIT.

LÄHDE PYÖRÄ-RETKELE

MUNA VAI KANA, kotikunta vai auto? Keski-vertosuomalainen aiheuttaa toiseksi suurimmat hiilidioksidipäästöt liikkueessaan. Liikennepäästöihin vaikuttaa merkittävästi asuinpaikan valinta.

"Asuntoa valitessa itseään ei pidä huijata, että kävelen kyllä parin kilometrin matkan bussipysäkillä. Ympäristöystävälliset valinnat kannattaa tehdä itselle helpoksi", Tuuli Kaskinen toteaa.

Kun asuu työpaikan lähellä, sinne on helppo pyörällä. Kööpenhaminalaisista 40 prosenttia polkee töihin, helsinkiläisistä vain noin 7 prosenttia.

Ja jos autoa on pakko käyttää, kauppareissut tulisi yhdistellä työmatkoihin. Jos ajaa 10 kilometrin päähän hakemaan kaupasta tomaattikilon, matka kauppaan tuottaa yli 40 kertaa enemmän päästöjä kuin tomaattien laivaus Espanjasta Suomeen.

Lentomatkaa useita kauhustellaan, mutta todellisuudessa arkkiliikenne on lomamatkoja huomattavasti merkittävämpi saastuttaja. Lentolomailu tuottaa vain pari prosenttia suomalaisten päästöistä.

Tosin henkilökohtaiset erot voivat olla isoja. Yksiossa asuvan ja kävellen töihin kulkevan kasvissyöjän vuosittaiset hiilaripäästöt ovat puolet keskivertokansalaisen päästöistä. Mutta jos sama kasvissyöjä lentää vuosittain Intiaan joogaretriittiin ja pari kertaa kavereittensa luo Eurooppaan, kohoavat päästöt keskivertotasolle.

Auto vs. bussi

10 kilometrin työmatka / hiilidioksidipäästöt vuodessa

töihin yksin autolla 790 kg
töihin julkisilla 250 kg

LÄHDE: HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUS: ILMASTORESEPTIT.

Lähelle vs. kauas

Meno-paluumatkan
hiilidioksidipäästöt

Jyväskylään junalla 8 kg
Tallinaan lautalla 66 kg
Roomaan lentäen 651 kg
Bangkokiin lentäen 1763 kg

LÄHDE: DEMOS HELSINKI/VTT.
WWW.LIPASTO.VTT.FI.

ILMASTO-
TEKIÄ

Digitaalisen markkinoinnin päällikkö Krista Korelin Sjöblom:

"Maaliskuussa toteutimme mieheni ja neljän ystäväni kanssa juhannusbileissä syntyneen idean: matkustimme junalla Siperian läpi Pekingiin. Matkalla parasta olivat pysähdys Mongoliassa ja itse junassa oleminen. Keittelimme pikapuuroa, ostimme Siperian asemille myymään tulleet mummoilta piirakoita, nukuimme päiväunia ja hiihtelimme pyjämmissä junan käytäviä. Ilmastosit eivät ratkaisseet matkustustavan valintaa, mutta ovathan ne plussaa."

SYÖ AURINGON KASVATTAMA

ILMASTOYSTÄVÄLLINEN RUOKA on ihanaa: rapeita kausikasviksia, tuoretta kalaa ja kotimaista perunaa. Ruuan aiheuttamat ilmastopäästöt ovat noin viidenneksen kokonaispäästöistä, mutta niitä on helppo vähentää.

"Naudanliha ja juusto tuottavat suurimmat päästöt. Kannattaa miettiä, mitä hyvää ja ilmastoystävällistä haluaisi niiden sijasta syödä", Kaskinen neuvoo.

Kaukaa tuotu ruoka ei automaattisesti tarkoita päästöpommiä. Kuljetukset muo-

KAUKAA TUOTU RUOKA EI AUTOMAATTISESTI TARCOITA PÄÄSTÖPOMMIA.

dostavat alle kymmeneksen ruuan ilmastopäästöistä: laivarahti saastuttaa yllättävän vähän. Appelsiinin kilon kasvihuonepäästöt ovat samaa luokkaa kuin kilon kotimaista perunaa tai porkkanaa.

Auringon kasvattama ruoka on hyväksi ilmastolle, ja juuri siihen kausiruokailu perustuu: talvinen kasvihuonekurkku tuottaa kuusi kertaa suuremmat päästöt kuin kesällä viljelty serkkunsa.

Myös ravintolat heräävät ilmastomuutokseen. Fazerin lounasravintoloihin ilmestyy syksyllä ilmastomerkki kertomaan erityisen vähähiilisestä lounaasta.

Ilmastoystävällinen ruoka on usein myös terveellistä. Ravitsemussuositusten mukainen ruokavalio tuottaa viidenneksen vähemmän päästöjä kuin keskivertosuomalaisen nykyisin syövä ruoka.

Porkkana vs. tomaatti

Ruuan ilmastopäästöt
hiilidioksidia*/kilo ruokaa

peruna 0,2 – riisi 6,4
porkkana 0,3 –

kotimainen talvitomaatti 8,0
kirjohohi 1,3 – naudanliha 17
tofu 2,0 – emmental 13,0

* Laskettu muuntamalla kaikki kasvihuonekaasupäästöt hiilidioksidikiloiksi. Sis. viljely-, tuotanto- ja kuljetuspäästöt.

LÄHDE: MAURA RYÖMÄ: RUOAN
ILMASTOKUORMA JA HANS BLONK ET AL.
MILIEUEFFECTEN VAN NEDERLANDSE
CONSUMPTIE VAN EIWITRIJKE PRODUCTEN.

ILMASTO-
TEKIÄ

Tekstiilityön ja kuvataiteen opettaja Tuija Tapio:

"Olen viljellyt aarin palstaa ystäväni kanssa nyt viisi vuotta, ja olen kyllä lisännyt kasvisten syöntiä. Esimerkiksi fenkoliin ihastuin palstalla niin, että sadon loputtua olen ostanut sitä kaupastakin. Tämän kesän uutuusiamme ovat munakoiso ja stevia, jolla voi korvata sokerin. Ystävän kanssa viljely on mukavan sosiaalista, ja palstaa hoitaa aina joku, vaikka itse lähtisin lomalle. Palsta on mielikuvissani ihana paikka, jossa paistaa aina aurinko. Enhän minä sinne sateella viitsi mennä." O

LÄHTEENÄ JUTUSSA MYÖS: MOTIVA JA
WWW.HS.FI/VIESTI/HILIJALANJALKITESTI.

MITÄS SITÄ KESÄLLÄ VIELÄ TEKIS?

Aktiiviloma

Tukholma. Toukokuussa avattiin maailman suurimpiin kuuluva valokuvamuseo Fotografiska (Stadsgårdshamnen 22). Annie Leibovitzin näyttely on avoinna 12. syyskuuta asti.

Pori. Yhterin surfkeskus (www.purjelautaliitto.fi) opettaa tilauksesta purjelautailua noin 30 euron tuntihintaan.

Löhöloma

Pietari. Lähde kylpylälomalle Holiday Club Spahan (Birzevoi pereulok 2-4) tai rentoudu paikallisessa Jamskie-saunassa (Ulitsa Dostojevskogo 9).

Jurmala. Latvian helmessä on 33 kilometriä hiekkarantaa ja parhaat mutahoidot. Esimerkiksi Hotel Jurmala Spa (Jomas iela 47/59) käyttää paikallista murtta. Parhaat Jurmala-vinkit *Olivia* numerosta 7/10.